

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 321/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Zuzanou Pitoňákovou, advokátkou, Slovenská 5, Prešov, proti postupu Okresnej prokuratúry Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 428/20/7707 a proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 76/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. decembra 2020 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a taktiež práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „okresná prokuratúra“) a postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhuje vysloviť porušenie ním označených práv, priznať mu primerané finančné zadosťučinenie a taktiež trovy konania v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, ako aj jej príloh vyplýva nasledujúci skutkový stav veci:

Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením povereného príslušníka Policajného zboru ČVS: ORP-911/JU-PO-2020 zo 4. augusta 2020 obvinený z trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, a to na skutkovom základe, že sťažovateľ vo veku 14 rokov a 10 mesiacov spolu so svojim spoluobvineným 4. augusta 2020 v čase okolo 3.20 h v [REDAKOVANÉ] na zastávke MHD nachádzajúcej sa na [REDAKOVANÉ] využili nepozornosť poškodeného a počas toho, ako poškodený spal na lavičke, k nemu sťažovateľ pristúpil a snažil sa z nákupnej tašky, ktorú mal poškodený položenú pod hlavou vytiahnuť kapsičku so zipsom, v ktorej mal čiernu peňaženku s dokladmi, čo sa mu

nepodarilo, avšak následne na to pristúpil k poškodenému spoluobvinený sťažovateľa, ktorý mu predmetnú taštičku z nákupnej tašky vytiahol, zmocnil sa jej, pričom následne obaja spoluobvinení prešli na protiahlú stranu cesty, čím takto poškodenému spôsobili krádežou kapsičky s peňaženkou a dokladmi škodu vo výške 30 eur.

3. Sťažovateľ pri porade so svojím obhajcom v rámci zadržania uviedol, že toho času sa nachádza v [REDAKOVANÉ] (ďalej len „resocializačné centrum“) a v [REDAKOVANÉ] je len z dôvodu trvania letných prázdnin, pričom po ich skončení sa má do resocializačného centra vrátiť. Nevedel však svojmu obhajcovi uviesť, prečo ani na podklade akého rozhodnutia je v resocializačnom centre umiestnený. Návrh na vzatie sťažovateľa do preventívnej väzby bol prokurátorom odôvodnený tým, že (i) 18. marca 2020 bola na sťažovateľa podaná obžaloba pre trestný čin lúpeže podľa § 188 Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, pričom skutočnosť, že obvinený sa aj napriek už skôr prebiehajúcej trestnému stíhaniu dopustil ďalšieho skutku [právne kvalifikovaného ako trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. d) Trestného zákona spáchaného taktiež formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona] predznamenáva, že (ii) pobyt sťažovateľa v resocializačnom centre neplní svoj účel. Sťažovateľ pri informatívnom výsluchu pred rozhodnutím o väzbe sudcovi pre prípravné konanie uviedol, že v prípade, ak bude prepustený zo zadržania, bude matkou ihneď odnesený naspäť do resocializačného centra. Aj napriek uvedenému okresný súd uznesením č. k. 1 Tp 76/2020 zo 6. augusta 2020 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) rozhodol o vzatí sťažovateľa do tzv. preventívnej väzby, aby v prípade ponechania na slobode ďalej nepokračoval v páchaní trestnej činnosti, pričom neprijal ním ponúknutú náhradu väzby vo forme písomného sľubu. Proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľ podal sťažnosť, o ktorej rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 8 Tpo 28/2020 z 2. septembra 2020 tak, že ju ako nedôvodnú zamietol.

4. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že uvedené rozhodnutia všeobecných súdov o vzatí sťažovateľa do preventívnej väzby už boli predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu, pričom ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 655/2020-19 z 15. decembra 2020 ústavnú sťažnosť odmietol, a to pre nedostatok právomoci v časti týkajúcej sa rozhodnutia okresného súdu a ako zjavne neopodstatnenú v časti týkajúcej sa rozhodnutia krajského súdu.

5. Počas väzobného stíhania sťažovateľa bol orgánom činným v trestnom konaní doručený znalecký posudok z odboru psychológie, ktorý vypracovala 2. októbra 2020 znalkyňa PhDr. Kordovánová (ďalej len „znalecký posudok“), a podľa jeho záverov boli v čase spáchania skutku ovládacie schopnosti sťažovateľa výrazne znížené, čo malo mať podstatný vplyv na posúdenie jeho trestnej zodpovednosti z pohľadu tzv. podmienenej trestnej zodpovednosti mladistvých páchatel'ov normatívne vyjadrenej v dikcii § 95 ods. 1 Trestného zákona. Na podklade uvedených argumentov podal sťažovateľ prostredníctvom svojej obhajkyne žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ktorá bola okresnej prokuratúre doručená 6. októbra 2020. Prokurátorka okresnej prokuratúry žiadosti o prepustenie nevyhovela, a preto ju 12. októbra 2020 predložila na ďalšie konanie sudcovi pre prípravné konanie okresného súdu, o čom bol sťažovateľ riadne upovedomený. Následne okresný súd 21. októbra 2020 rozhodol o prepustení sťažovateľa z väzby na slobodu, pričom taký procesný postup navrhla sama prokurátorka vo svojom záverečnom návrhu pred rozhodnutím o väzbe. Prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu bolo odôvodnené jeho preradením do resocializačného

centra, ale aj tým, že v ďalšom priebehu trestného konania bude vzhľadom na závery znaleckého posudku stíhaný skutok pravdepodobne posúdený iba ako čin inak trestný.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutému postupu okresnej prokuratúry a napadnutému postupu okresného súdu týkajúceho sa ich rozhodovania o žiadosti o prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje tým, že napadnutými postupmi došlo k porušeniu základného práva na osobnú slobodu a taktiež práva na slobodu a bezpečnosť, pričom jeho parciálne námietky je možné sumarizovať týmto spôsobom:

a) podľa názoru sťažovateľa prokurátorka okresnej prokuratúry konala v rozpore s normatívnym znením § 79 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), keďže žiadosť o prepustenie z väzby okresnému súdu predložila až 6 dní po tom, čo jej sama nevyhovela;

b) sťažovateľ namieta postup okresnej prokuratúry spočívajúci v tom, že prokurátorka 12. októbra 2020 jeho žiadosti o prepustenie nevyhovela, avšak pred rozhodnutím sudcu pre prípravné konanie 21. októbra 2020 sama navrhla prepustenie z väzby na slobodu a jeho premiestnenie do resocializačného centra. Tým podľa názoru sťažovateľa prokurátorka iba deklarovala porušenie svojej povinnosti vyplývajúcej z § 79 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorej je prokurátor povinný v každom štádiu trestného konania skúmať, či dôvody väzby naďalej trvajú, pričom pri negatívnom zistení musí byť obvinený ihneď prepustený na slobodu;

c) sťažovateľ za vnútorne rozpornú a zavádzajúcu považuje skutočnosť, že totožný sudca pre prípravné konanie okresného súdu v čase vydania uznesenia o jeho vzatí do väzby videl nemožnosť dosiahnutia účelu preventívnej väzby pobytom sťažovateľa v resocializačnom centre, pričom napokon sťažovateľa prepustil, práve dôvodiac účelnosťou jeho ďalšej realizácie;

d) rovnako ako v prípade napadnutého postupu okresnej prokuratúry aj postupu okresného súdu sťažovateľ vytýka, že rozhodoval o žiadosti o prepustenie za konkrétnych skutkových a právnych okolností neprimerane dlho, keď rozhodol 7 dní od predloženia veci na rozhodnutie zo strany okresnej prokuratúry, pričom od doručenia žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu do jeho prepustenia uplynula celková lehota 16 dní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na osobnú slobodu vyplývajúceho z ústavy a taktiež práva na slobodu a bezpečnosť garantovaného dohovorom napadnutým postupom okresnej prokuratúry a napadnutým postupom okresného súdu, a to v intenciách sťažnostných námietok formulovaných v bode 6 odôvodnenia tohto uznesenia.

III.1. K napadnutému postupu okresnej prokuratúry:

8. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a taktiež systém ochrany ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným

právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy) sú primárne zodpovedné orgány verejnej moci vystupujúce v rámci trestného konania, ktoré sú v jeho priebehu povinné dbať nielen na zákonnosť, ale aj ústavnosť ich postupu a rozhodovania, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc iného orgánu verejnej moci (II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019).

9. Vychádzajúc z ustálenej a dosiaľ neprekonanej judikatúry uvedenej v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia, vo vzťahu k napadnutému postupu okresnej prokuratúry ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu v rámci prípravného konania stanovuje presný a kogentný postup, v ktorého intenciách musí byť žiadosť v prípravnom konaní vždy adresovaná dozorovému prokurátorovi, ktorý až v prípade, ak jej nevyhoví, je povinný *ex officio* ju odovzdať na rozhodnutie príslušnému sudcovi pre prípravné konanie. Z uvedeného vyplýva, že v rámci naznačeného procesného postupu rozhoduje o zásahu do základných práv a slobôd vždy až sudca pre prípravné konanie (prepustenie z väzby na slobodu prokurátorom nepredstavuje zásah do základných práv a slobôd, pozn.).

10. Ochrana základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám sťažovateľa tak bol v konkrétnom prípade oprávnený a zároveň povinný poskytnúť až sudca pre prípravné konanie, keďže žiadosti o prepustenie z väzby nebolo zo strany okresnej prokuratúry vyhovené. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti napadnutému postupu okresnej prokuratúry. Ústavný súd preto rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K napadnutému postupu okresného súdu:

11. Ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať procesný postup všeobecného súdu ani to, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery z neho všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov zvoleného procesného postupu a taktiež na kontrolu súladnej interpretácie a aplikácie všeobecne záväzných právnych predpisov vo vzťahu k ústave, resp. medzinárodným zmluvám o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná. Procesný postup všeobecného súdu, ale aj ním vyvozené skutkové a právne závery tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného

hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody, pričom by zároveň popierali jeho účel a zmysel (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015).

12. Podstata sťažnostných námietok vo vzťahu k napadnutému postupu okresného súdu pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby spočíva v tom, že sudca pre prípravné konanie posúdil tzv. dvojitý materiálny predpoklad väzby spočívajúci v dôvodnosti vedeného trestného stíhania a taktiež existencii dôvodnej obavy z naplnenia konkrétneho väzobného dôvodu odlišne ako pri rozhodovaní o vzatí sťažovateľa do väzby. Na týchto miestach ústavný súd nebude duplicitne analyzovať ústavnú udržateľnosť vzatia sťažovateľa do väzby, ktorá už bola predmetom prieskumu v konaní podľa čl. 127 ústavy, a preto, poznajúc svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, v celom rozsahu odkazuje na závery vyplývajúce z uznesenia č. k. IV. ÚS 655/2020-19 z 15. decembra 2020. Zo samotnej ústavnej sťažnosti, ako aj z jej príloh je pritom zrejmé, že od času vzatia sťažovateľa do väzby do času rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby sa zásadným spôsobom zmenili niektoré skutkové okolnosti majúce význam pre právne posúdenie neodôvodnenosti ďalšieho trvania väzby sťažovateľa. Ako prvú je potrebné zmieniť skutočnosť, že sťažovateľ sa 21. októbra 2020 už objektívne mohol vrátiť do resocializačného centra, čo je deklarované aj prítomnosťou zamestnanca resocializačného centra na rozhodovaní o jeho väzbe v uvedený deň. Druhou zásadne zmenenou skutkovou okolnosťou sú závery znaleckého posudku z 2. októbra 2020 spočívajúce v konštatovaní zníženia ovládacej schopnosti sťažovateľa v čase spáchania skutku, čo napokon explicitne zohľadnil sudca pre prípravné konanie aj v rámci odôvodnenia uznesenia, ktorým ho prepustil z väzby na slobodu. Z dosiaľ uvedeného nepochybne vyplýva, že sudca pre prípravné konanie opiera záver o potrebe prepustenia sťažovateľa z väzby na slobodu o konkrétne skutkové okolnosti, ktoré vyplynuli z procesným spôsobom vykonaného dokazovania realizovaného v čase od jeho vzatia do väzby po rozhodovanie o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, a preto je taký procesný postup potrebné označiť za plne ústavne udržateľný, a to bez identifikácie čo i len čiastočných znakov svojvôle, resp. arbitrárnosti. *Argumentum ad absurdum* by, pripúšťajúc predmetnú sťažnostnú argumentáciu, musel ústavný súd vysloviť porušenie označených základných práv, resp. práv v prípade každej ústavnej sťažnosti odôvodnenej tým, že po určitom čase výkonu väzby už príslušný súd nevidel splnenie základných podmienok väzby.

13. Vo vzťahu k sťažovateľom namietaným priedahom týkajúcim sa rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby ústavný súd uvádza, že rozhodovanie o väzbe v intenciách § 79 ods. 3 Trestného poriadku trvajúce na okresnej prokuratúre a okresnom súde spolu 15 kalendárnych dní nemožno v žiadnom prípade označiť ako takú zásadnú vadu rozhodovania o väzbe sťažovateľa, ktorá by mohla spôsobiť porušenie sťažovateľom označeného čl. 17 ods. 2, 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3, 4 dohovoru. Z ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že jednotlivé lehoty z hľadiska požiadavky neodkladnosti a urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ale aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru sa posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, pričom spravidla lehota rátané na mesiac sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne pozri aj III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03, II. ÚS 353/06). V uvedenom smere ústavný súd svojím prieskumom vykonaným na základe

ústavnej sťažnosti sťažovateľa v spoločnom postupe okresnej prokuratúry a okresného súdu neidentifikoval také závažné prieťahy, resp. nečinnosť trvajúcu týždne, ktorých následkom by mohlo byť vyslovenie porušenia označených ustanovení ústavy a dohovoru v ich materiálnom zmysle.

14. Z dôvodov uvedených v bodoch 11 až 13 odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým postupom okresného súdu a obsahom označeného základného práva, resp. práva neexistuje taká príčinná súvislosť, na ktorej základe by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

15. Vzhľadom na to, že ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa už stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2021

Libor DUEĽA
predseda senátu